

INOVATIVAN SUSTAV UPRAVLJANJA JAVNOM RASVJETOM FINANCIRAN JE IZ FONDOVA EUROPSKE UNIJE

“PAMETNO SVJETLO” štedi energiju i novac

Sve više je primjera suradnje hrvatskih inovatora i malih tvrtki s fondovima Europske unije. Brojne domaće tvrtke prijavile su svoje projekte u oblastima regionalne konkurentnosti, inovacija i ekologije, te smo svjedoci sve snažnijeg razvoja hrvatskog poduzetništva europskim novcem. Jedan od najzanimljivijih projekata što je recentno uspio pridobiti “EU investitora” nazvan je “Smart Light”, a riječ je o sustavu upravljanja vanjskom rasvjetom.

Njegovi tvorcii ističu kako je to inovativni proi-

Riječ je o upravljanju javnom rasvjetom preko računala, pametnih telefona i tableta. Domaći inovatori ideju su razvijali više godina, a projekt je uspješno prijavljen na natječaj „Potpora jačanju konkurentnosti hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva“

zvod koji doprinosi energetske učinkovitosti vanjske rasvjete štedeći - primjenom informacijsko-komunikacijskih tehnologija - do 30 posto godišnjih troškova električne energije i troškova održavanja. Projekt je sufinanciran sredstvima Europske unije unutar Operativnog programa za regionalnu konkurentnost,

a razvila ga je tvrtka Extex d.o.o. iz Zagreba.

Pojednostavljeno rečeno, riječ je o upravljanju javnom rasvjetom preko računala, pametnih telefona i tableta. Domaći inovatori ideju su razvijali više godina, a projekt je uspješno prijavljen na natječaj „Potpora jačanju konkurentnosti hrvatskog

malog i srednjeg poduzetništva“ unutar programa Regionalna konkurentnost.

Na taj se natječaj sveukupno javilo čak tisuću domaćih interesenata, izabrano ih je 49, od kojih je jedan “Smart light”, odnosno “Pametno svjetlo” koje štedi električnu energiju u rasvjeti ulica, zgrada, poslovnih prostora i sličnih objekata.

Cilj natječaja na “Potpora jačanju konkurentnosti hrvatskog malog i srednjeg poduzetništva” upravo je bio poticanje konkurentnosti malih i srednjih poduzetnika kroz ulaganja u

tehnologije i proizvodne metode koje promiču zeleno gospodarstvo, te jačanje razvojnih potencijala za nove i konkurentne proizvode.

Sustav “Smart light” jednostavno se, kažu njegovi proizvođači, ugrađuje u postojeće infrastrukturne objekte ili u novogradnje, jednostavno se upotrebljava i omogućava dužu primjenu postojećih rasvjetnih tijela. Ocijenjen je kao koristan u borbi protiv svjetlosnog zagađenja, dok njegova ugradnja može biti rentabilna uz pomoć EU fondova i fondova za energetske učinkovitost.

Pri upravljanju javnom i ambijentalnom rasvjetom sustav koristi računala, tablete ili smartphone, te bežičnu Wi-fi mrežu od 2,4 GHZ-a, za koju korisnici ne trebaju posebne dozvole unutar EU. Preko takve mreže kontroliraju se “routeri” kojima se upravlja svakim rasvjetnim tijelom.

Činjenica da je takav sustav prepoznat kao potrebna inovacija i financiran iz fondova EU pokazuje kako su male hrvatske tvrtke u potpunosti spremne za izlazak na golemu tržište Unije. Naravno, uz odgovarajući poticaj.

D. GRAKALIĆ

USPJEŠNO REALIZIRAN EUROPSKI PROJEKT U KOJI JE BILO UKLJUČENO
PET ZEMALJA: RAZVIJEN UREĐAJ ZA PROČIŠĆAVANJE OTPADNIH VODA

Premanturi čisto more, a Istri inovativni sustav

U sklopu projekta razvijen je i postavljen uređaj u kamp Stupice u Premanturi čime je taj dio dobio čisto more, a Istra potencijalno ekonomski isplativ proizvod za tretman otpadnih voda koji može prodavati drugima

Nedavno održana završna konferencija projekta Metris plus u Puli na kojoj je otkriveno kako je s malo novca moguće osigurati pročišćavanje otpadnih voda za manja mjesta koja nemaju kanalizaciju. Na toj su konferenciji predstavljeni učinci tog projekta vrijednog 1,77 milijuna eura, od čega je iz sredstava Europske unije, u sklopu predpristupne pomoći IPA-Jadranska prekogranična suradnja, sufinancirano 85 posto, odnosno 1,5 milijuna. Doduše, 1,77 milijuna eura nije koštao pročištač otpadnih voda već je to ukupan trošak projekta koji uključuje i analiziranje stanja pročištača otpadnih voda u partnerskim regijama iz Italije, Slovenije, BiH i Srbije.

Pilot uređaj

Kako radi taj uređaj za pročišćavanje otpadnih voda za manja mjesta? Pilot uređaj koji je razvijen i postavljen u kampu Stupice u Premanturi učinkovitiji je od konvencionalnih

Autokamp Stupice

Mjesto prikupljanja otpadnih voda u kampu Stupice u Premanturi prije postavljanja uređaja...

uređaja za pročišćavanje namijenjenih malim zajednicama. Pilot uređaj postavljen je u lipnju 2013. godine. Provedba projekta započela je u ožujku 2011. godine, a završava u kolovozu 2014.

... i nakon postavljanja pročišćavanja otpadnih voda

Samir Đug, koordinator projektnih stručnjaka sa sarajevskog Prirodnomatemičkog

fakulteta, rekao je da su prije instalacije tog pilot projekta zabilježili zagađenu plažu u Stupicama

gdje se izljevaju otpadne vode iz obližnjeg istoimenog kampa i od djela naselja Premantura.

- Ne samo da ste dobili čisto more u tom kraju već ste dobili potencijalno ekonomski isplativ proizvod za tretman otpadnih voda koji možete prodavati drugima. Sada treba ići korak dalje i projekt pretvoriti u proizvodni proces te ponuditi i drugima tu zelenu tehnologiju, zaključio je Đug.

Tehnološka voda

No, kako funkcionira taj pilot uređaj? Tea Gobo, voditeljica Metrisa te samog projekta Metris plus, i projektni stručnjak Davor Mandić, stručni suradnik u IDA-i, rekli su da je osnovna prednost u činjenici da se radi o relativno malom uređaju koji na razini primijenjene tehnologije ima ugrađenu mogućnost tercijarne obrade otpadnih voda, s niskim izlaznim koncentracijama suspendiranih tvari i mogućnost modularne gradnje što osigurava kvalitetnu obradu vode i kod velikih promjena ulaznih protoka. Zaključili su da je prikladan za obradu velikih vršnih opterećenja i za obradu vrlo malih dotoka tijekom male potrošnje voda.

Inače, Istarska razvojna agencija bila je nositelj tog projekta kojeg je provela zajedno s inozemnim partnerima.

P. GREGOROVIĆ

PREDSTAVLJEN PROGRAM COSME: POTICAJI OD 20 MILIJARDI EURA DO 2020. GODINE

Financijska potpora EU-a za mala i srednja poduzeća

Poslovnoj javnosti predstavljeni su ovih dana novi financijski instrumenti Europske unije namijenjeni pomoći širokom krugu poduzetnika. Riječ je o programu COSME, odnosno o Programu za konkurentnost poduzeća te malih i srednjih poduzeća, što ga je osmislila Europska komisija, te je otpočeo 1. siječnja 2014. godine. U Hrvatskoj ga je prije nekoliko dana predstavilo predstavništvo EU. Program će se primjenjivati sve do 2020. godine, kako bi se što snažnije potpomogao razvitak malih i srednjih

Tvrtke trebaju pronaći banku - partnera

Treba naglasiti kako zainteresirane tvrtke za ovaj oblik EU pomoći moraju pronaći odgovarajućeg domaćeg partnera za taj posao, jer se pomoć usmjerava preko odabranih financijskih posrednika, kao što su banke, leasing-društva, društva za uzajamna jamstva ili fondovi rizičnoga kapitala koji su spremni prihvatiti jasne uvjete poboljšanja financiranja malog i srednjeg poduzetništva. Program COSME-a djeluje zajedno s programom za istraživanje i inovacije Obzor 2020.

poduzeća, koja se smatraju najvažnijim segmentom gospodarstva EU.

Programom COSME poduzetnicima će se olak-

šati pristup kreditima, te poboljšati pristup golemom tržištu Europske unije i tržištima izvan-EU zemalja. Za te će se potrebe do 2020.

godine osigurati između 14 i 20 milijardi eura. Taj će se novac plasirati u mala i srednja poduzeća kroz kredite i izravna ulaganja, a pretpostavlja se kako će novac dobiti između 220 i 330 tisuća poduzeća u Uniji.

Hrvatski poduzetnici, odazovu li se na natječaj u okviru programa COSME, te ispune li uvjete, postat će dio tog velikog financiranja gospodarstva EU.

Nekoliko je vrsta financijskih instrumenata namijenjeno poduzetnicima u malom i srednjem

gospodarstvu, na što će se potrošiti oko milijardu i pol eura na godinu. U okviru programa COSME potpore mogu dobiti mala i srednja poduzeća koja traže jamstva za zajmove, ali imaju poteškoće s dobivanjem zajmova od bankarskog sustava. Nudi se i kapital za fondove rizičnog kapitala kojima se osiguravaju ulaganja za male i srednje poduzetnike u fazi širenja i rasta.

Nisu nevažne ni besplatne informacije i izravne usluge trgovačkim društvima koja traže partnere,

financiranje i informacije o novim tržištima.

COSME je zapravo nastavak programa CIP (Okvirni program za konkurentnost i inovacije), kojim je upravljao Europski investicijski fond. CIP je između 2007. i 2013. godine omogućio zajmove za više od tristo tisuća malih i srednjih poduzeća, u iznosu višem od 16 milijardi eura, te poduzetnički kapital u iznosu preko dvije milijarde eura. Program COSME ima pred sobom još zahtjevnije ciljeve.

D. GRAKALIĆ

MINISTARSTVO PODUZETNIŠTVA PREDSTAVILO 28 PODUZETNIČKIH PROJEKATA KOJI ĆE SE FINANCIRATI IZ STRUKTURNIH FONDOVA EU ZA REGIONALNI RAZVOJ

Sufinancira se gradnja i hotela u Novigradu

Iz Istarske županije prošao je jedino projekt novigradske tvrtke Vision d.o.o. za Dizajn butik hotel "Rivalmare" s četiri zvjezdice u Novigradu. Bespovratno će dobiti 7.126.410 kuna, a ukupna vrijednost projekta iznosi 17.629.526 kuna

Ministarstvo poduzetništva i obrta predstavilo je 28 projekata malih i srednjih poduzetnika koji su odabrani za sufinanciranje iz bespovratnih sredstava iz Europskog fonda za regionalni razvoj.

Ukupna vrijednost 28 projekata iznosi 641,5 milijuna kuna, a ukupna vrijednost odobrenih bespovratnih potpora je 249,4 milijuna kuna, kazao je ministar poduzetništva i obrta Gordan Maras. Najniži iznos pojedinačne potpore je 4,3 milijuna kuna, najviši 26 milijuna kuna, a očekuje se da će se kroz ove projekte otvoriti 643 radna mjesta.

Hotel Rivalmare

Iz Istarske županije prošao je jedino projekt novigradske tvrtke Vision d.o.o. za Dizajn butik hotel "Rivalmare" s četiri zvjezdice u Novigradu. Bespovratno će dobiti 7.126.410 kuna, a ukupna vrijednost projekta iznosi 17.629.526 kuna. Vlasnici Visiona su supružnici Fattori, Cristina i Roberto. On je poznat široj javnosti po tome što ga je Udruženje hrvatskih menadžera CROMA 2005. godine proglasilo poduzetnikom godine. Izjavio nam je da planiraju izgraditi potpuno novi objekt s 12 soba plus suite na mjestu postojećeg objekta u kojem sada imaju četiri apartmana s tri zvjezdice na području Rivarele, pokraj novigradskog kina. Riječ je o zgradi bivšeg slovenskog odmarališta kojeg je tvrtka Vision kupila prije 15 godina.

Ugovori će sa svim korisnicima bespovratnih sredstava biti potpisani do kraja srpnja, a svi projekti moraju završiti do 31. srpnja 2016. godine.

EK pokrenula Turistički poslovni portal

Turistički poslovni portal (Tourism Business Portal) novi je alat koji je pokrenula Europska komisija s ciljem jačanja konkurentnosti malih i srednjih poduzeća u turizmu, prenosi na svojim web stranicama Ministarstvo turizma. Portal je pokrenut s namjerom pomoći turističkim poduzećima od njihovog osnivanja, upravljanja i promocije do proširenja poslovanja diljem Europe kao i na ostalim međunarodnim tržištima. Portal je razvila Europska komisija kao jedan od elemenata inicijative ICT-a u turizmu, čiji je cilj poboljšanje inovacija i porast potencijala kreiranja novih poslova u turističkom sektoru. Najvažnija dodana vrijednost tog portala je u pružanju najnovijih informacija, digitalnih alata i e-učenja o temama od interesa za sektor, kao i poveznica na informacije o mogućnostima financiranja i zapošljavanja. Portal pokriva široki raspon pitanja koja se odnose na strateško upravljanje turističkim tvrtkama, od smjernica o izradi poslovnog plana i učinkovitosti kadra, do online marketinga i internacionalizacije te energetske učinkovitosti. Sadrži i više od 350 referentnih poveznica i primjera dobre prakse te više od 40 praktičnih primjera. (Hina)

Na jesen će krenuti novi natječaji za projekte vrijedne 1,7 milijardi kuna te će oni poduzetnici, koji nisu prošli na ovom natječaju za nepuna dva mjeseca imati novu šansu

Poziv za dostavu projektnih prijava "Povećanje gospodarske aktivnosti i konkurentnosti malih i srednjih poduzeća" iz Operativnog programa "Regionalna konkurentnost 2007-2013" bio je objavljen 23. prosinca prošle godine, rok za podnošenje prijave bio je 24. veljače ove godine, a ukupna vrijednost raspoloživih bespovratnih potpora 255,7 milijuna kuna.

Nakon završenog vrednovanja 130 zaprimljenih projektnih prijava, ukupne vrijednosti 2,5 milijardi kuna, Ministarstvo je izabralo 28 projekata kojima će se dodijeliti potpore, 19 se odnosi na projekte iz proizvodnje, a devet iz turizma.

Razvijeni Istra

Maras je najavio kako će na jasan krenuti novi natječaji za projekte vrijedne 1,7 milijardi kuna te će oni poduzetnici, koji nisu prošli na ovom natječaju, za nepuna dva mjeseca imati novu šansu.

U novom ciklusu natječaja razdvojit će se turizam i industrija jer su to dvije grane na koje se želi

Roberto Fattori

utrošiti najviše sredstava iz EU, kazao je Maras. Novinari su ministra pitali što država čini da bi se smanjio jaz između primjerice Istarske i Zagrebačke županije, koje spadaju među najrazvijenije, u odnosu na županije koje su nerazvijene.

Maras je odgovorio kako se primjerice veći poticaji daju ako se investira u nerazvijen ili manje razvijen dio Hrvatske, u natječajima

Neisplata plaće

Na novinarski upit što država čini po pitanju kažnjavanja poslodavaca koji ne isplaćuju plaće radnicima, poput primjerice Konstruktora koji i dalje ne isplaćuje plaće, Maras je rekao da se neodgovorni poslodavci trebaju kažnjavati. Pozvao je one koji zastupaju državu u takvim slučajevima (državno odvjetništvo) da sankcioniraju kaznenim zakonom neodgovorne poslodavce. Ukoliko ne možete isplaćivati plaće, ne možete ljude držati u zabludi i mjesecima tjerati da rade i ne dobivaju plaću. Ili morate krenuti u određene postupke, a to su predstečajna nagodba, stečaj, ili morate ljudima moći isplaćivati plaću. Za neodgovorne poslodavce postoje zakonski preduvjeti da se sankcioniraju, kazao je Maras ističući kako zakon vrlo jasno govori da je kazneno djelo neisplata plaća radniku koji ju je zaslužio svojim radom. (H)

se daju dodatni bodovi za manje razvijene županije itd. Država se pokušava okrenuti tom dijelu i većim investicijama u infrastrukturu, budući je konkurentnost veća tamo gdje je razvijena infrastruktura.

Hina, P.G.

ZAVRŠEN PROJEKT VRIJEDAN 200 TISUĆA
EURA IZ PROGRAMA IPA 2010

Porezna uprava spremna za razmjenu informacija s EU

Hrvatska Porezna uprava dovršila je projekt kojim je omogućen razvoj EU sustava za razmjenu informacija u području oporezivanja, a koji je s više od 200 tisuća eura financiran iz IPA 2010 programa Europske unije.

Projekt "Jačanje kapaciteta hrvatske Porezne uprave za daljnji razvoj EU sustava za razmjenu informacija" provodio se od siječnja ove godine u suradnji s austrijskom Agencijom europskih integracija i gospodarskog razvoja, kao twinning light partnerom, a vrijedan je 222.222 eura.

Europska komisija, prema riječima Mirelle Rašić iz Predstavništva EK u Hrvatskoj, daje sve veći značaj poreznoj politici, posebno u dijelu sprečavanja neplaćanja poreza, u sklopu mjera za rješavanje gospodarskih problema. Pritom je Rašić iznijela

podatak da se godišnje na razini EU ne naplati oko milijardu eura poreza, a još približno 860 milijuna eura iznose porezne prijevare.

Glavni cilj ovog projekta bio je upravo ojačati kapacitete hrvatske Porezne uprave u razmjeni poreznih informacija s ostalim nacionalnim sustavima u EU kako bi se izbjegla i porezna evazija - utaja poreza.

Tijekom provedbe unaprijeđen je IT sustav Porezne uprave u cilju razvoja i implementacije sustava za razmjenu informacija EU, imajući u vidu obveze Porezne uprave u osiguranju pune operativne provedbe i funkcionalnosti tog sustava, kao i učinkovitu administrativnu suradnju s ostalim članicama EU i Općom upravom za poreze i carinsku uniju EK (tzv. DG TAXUD).

Među ostalim, u sklopu ovog projekta provedena je i edukacija djelatnika

Porezne uprave posebice onih iz službi zaduženih za IT, međunarodnu razmjenu informacija i povrat PDV-a inozemnim poduzetnicima.

Zemlja partner hrvatskih poreznih vlasti u ovom je projektu, kao i u još desetak ranijih projekata, bila Austrija, a Georg Diwald iz austrijskog veleposlanstva u Zagrebu ukazao je na važnost funkcionirajućeg poreznog sustava za investicijsku klimu.

Podsjetio je da je Austrija najveći pojedinačni ulagač u Hrvatsku, u kojoj djeluje 700-tinjak tvrtki iz te zemlje, koje se, kako kaže, svakodnevno susreću s izazovima u poslovanju. Dobar i funkcionirajući porezni sustav bio bi od ključne pomoći ne samo njima, kao stranim, već i domaćim investitorima, ali i cjelokupnom hrvatskom gospodarstvu, istaknuo je. (Hina)

Mimica: Stroga provedba zakona je ključna u zaštiti potrošača

Europski povjerenik za zaštitu potrošača Neven Mimica izjavio je da je stroga provedba zakona ključna u provedbi prava potrošača, priopćila je Europska komisija.

"Ključna je stroga provedba zakona. Prava potrošača koja postoje samo na papiru potrošačima ne pomažu. Nužna je učinkovita provedba zakonodavstva u području zaštite potrošača kako bi se prava koja postoje na papiru pretvorila u stvarne koristi za potrošače u praksi", rekao je Mimica na konferenciji "Europska suradnja na provedbi zakonodavstva o zaštiti potrošača" koju

je organiziralo talijansko predsjedništvo Vijeća EU-a u Bruxellesu.

Mimica je naglasio da je potrebno stvoriti okvir koji će omogućiti uklanjanje rasprostranjenih prekršaja koji se odnose na nekoliko država članica ili čak i na sve države članice EU-a istovremeno.

"U tom kontekstu moramo dobro razmisliti o u ulozi Komisije - prvo kao koordinatora, a zatim i kao pomoći pri prepoznavanju zlouporabe te u odlučivanju o zajedničkim mehanizmima kojima bi se najbolje moglo suzbiti takve zlouporabe na razini EU-a", rekao je Mimica.

Njegova razmišljanja potaknuta su izvješćem o funkcioniranju mreže za suradnju u zaštiti potrošača, koju čine nacionalna tijela zadužena za provedbu europskog zakonodavstva o zaštiti potrošača i Europska komisija, koje je objavljeno 1. srpnja 2014. (Hina)

Dogovor kuću gradi

Zgrada na S krivini (Kamenjak 7) kreće u obnovu nakon Vele Gospe, a do sada je obnovljen žuto-plavi neboder u Šijani i peterokatnica u Kochovoj ulici

Piše **Mirjana VERMEZOVIĆ IVANOVIĆ**

Sve je više stambenih objekata u Hrvatskoj čiji vlasnici posežu za bespovratnim sredstvima Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost da bi energetski obnovili zgrade. Fond sufinancira 40, 60 pa do čak 80 posto vrijednosti ukupne investicije, pa ne čudi velik interes za bespovratnim sredstvima. No, taj novac nije lako dobiti jer se vrlo često suvlasnici ne mogu dogovoriti i donijeti zajedničku odluku o energetskoj obnovi zgrade, kaže Robert Stojković, tehnički direktor tvrtke Speculum koja je ovih dana u Županjskoj gospodarskoj komori za suvlasnike višestambenih zgrada i tvrtki organizirala edukaciju o ovoj temi, ali i o energetskim pregledima, nužnim za utvrđivanje stanja građevine iz kojih proizlazi odluka o financiranju obnove.

U Hrvatskoj energetski obnovljeno 78 zgrada

U Hrvatskoj stručne tehničke kapacitete za provedbu energetskih pregleda zgrada ima 15-ak tvrtki. Prema informacijama Fonda za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost, dosad je odradeno 1.126 energetskih pregleda u 30 gradova i sedam županija, kojima je utvrđeno da je u povećanje energetske efikasnosti potrebno uložiti 1,59 milijardi kuna. Ukoliko bi se objekti obnovili, ostvarile bi se uštede od 76 milijuna kuna godišnje, uz smanjenje emisije ugljičnog dioksida od 189.000 tona godišnje. U zgradama ministarstava provedeno je 16 energetskih pregleda uz potencijalna ulaganja od 90,2 milijuna kuna i potencijalom za godišnje uštede u iznosu od 15, 2 milijuna, odnosno smanjenjem emisije ugljičnog dioksida od 5.000 tona godišnje. Prosječan jednostavan period povrata investicija je 5,96 godina. Prema podacima Fonda, hrvatski gradovi i županije investirali su ukupno 102.523.590 kuna u mjere povećanja energetske efikasnosti u 78 zgrada.

Konzensus

- Stanari koji postignu konsenzus trebaju obaviti energetski pregled zgrade i prikupiti projekturu dokumentaciju. Ukoliko se sve to uspije pripremiti, daljnja procedura je vrlo jednostavna jer Fond takve projekte odobrava. Najteže je okupiti

Interes građana je velik jer Fond sufinancira 40 posto vrijednosti ukupne investicije. No, taj novac nije lako dobiti jer se vrlo često suvlasnici ne mogu dogovoriti i donijeti zajedničku odluku o energetskoj obnovi zgrade, kaže Robert Stojković

Ukoliko se sve to uspije pripremiti, daljnja procedura je vrlo jednostavna jer Fond takve projekte odobrava. Najteže je okupiti

suvlasnike i postići dogovor, objašnjava Stojković. Konkretno, Fond na područjima od posebne državne skrbi i prvoj skupini otoka sufinancira 80 posto investicije, u brdsko-planinskim područjima i na drugoj skupini otoka do 60, a u ostalim područjima, dakle i u Istri, do 40 posto investicije, a najviše 1,4 milijuna kuna po projektu, odnosno zgradi.

Ukoliko se sve to uspije pripremiti, daljnja procedura je vrlo jednostavna jer Fond takve projekte odobrava. Najteže je okupiti

Nikola Laća

Robert Stojković

Na pitanje jesu li se počela koristiti sredstva i koliko je objekata obnovljeno ovim sredstvima, Stojković odgovara da je obnova zgrada počela te da ih u proteklih 12 mjeseci obnovljeno njih 10-20.

Najviše ih je obnovljeno upravo u Istri i Primorju. Rijeka i Pula prednjače u cijeloj Hrvatskoj, iako sada postoji veliki interes i u kontinentalnom dijelu Hrvatske koji malo kasni za Istom i Primorjem, ali ipak se "kreće", pa je na drugom natječaju Fonda teškom 20-ak milijuna kuna koji je zatvoren prije mjesec-dva bilo prijavljeno jako puno projekata. Ovisno o vrijednosti pojednog projekta, raspoloživi bi

iznos mogao biti dovoljan za 20, ali i za 25, pa i 30 objekata, objašnjava naš sugovornik.

Prvo krov

Fond sufinancira sve što spada pod pojam energetske obnove: sanaciju vanjske ovojnice, fasade, kro-

višta, podruma, zamjenu stolarije ili pak ugradnju termoizolacijskih folija ukoliko se ne mijenja stolarija, nego se poboljšavaju njena svojstva. Sufinancira i sanaciju kotlovnica, korištenje obnovljivih izvora energije (OIE) i sve ostalo što može utjecati na smanjenje potrošnje energenata i povećanje korištenja OIE-a, veli Stojković.

-Sanacija krovovišta sufinancira se jer je krov dio vanjske ovojnice. No, ne isplati se sanirati fasadu ako se toplinski ne izolira i krov. Ukoliko, recimo, zgrada ima ravan krov koji prokišnjava treba prvo riješiti hidroizolaciju, a potom i termoizolaciju, ako ona ne postoji. Ako se kreće u integralnu obnovu zgrade, onda je važno u paketu s izolacijom fasade, toplinski izolirati krovovište

Fond sufinancira sve što spada pod pojam energetske obnove: sanaciju fasade, krovovišta, podruma, zamjenu stolarije, ugradnju termoizolacijskih folija, sanaciju kotlovnica, korištenje obnovljivih izvora energije

Termoizolacijske folije pridonose uštedi energije do 50 posto

Ukoliko se ne mijenja stolarija, Fond za zaštitu okoliša i energetsku učinkovitost sufinancira i ugradnju termoizolacijskih folija na postojeća prozorska stakla ili ugradnju novih. Nikola Laća, voditelj prodaje u tvrtki Lllumar Hrvatska kaže da se ugradnjom folija sprečava gubitak topline u prostorijama zimi, kao i dobitak ljeti.

-Folije ljeti mogu pridonijeti uštedi od 40 do 50 posto u klimatizaciji nekog objekta, dok se zimi do 20 posto može smanjiti gubitak topline, što je značajna ušteda u cijelom objektu, objašnjava Laća. Na pitanje koliko se uopće koriste folije u zgra-

dama, kaže da proizvod u svijetu postoji 50-60 godina, no u Hrvatskoj se tek u zadnjih nekoliko godina počela obraćati pažnja na uštedu i zaštitu, jer folija štiti i od UV zračenja.

- Najčešće se koristi efekt sunčanih naočala: tko ih nosi normalno vidi, a njemu se ne vide oči. To je ono što se dobije i s folijom na staklu: privatnost prostora, a da netko izvana ne može vidjeti nekog unutra. To je zgodno za nekoga tko živi u prizemlju ili u hotelu uz plažu. Ukoliko se kreće u kompletnu energetsku obnovu, i prozori mogu ići u tom paketu zato što su staklene površine na građevini najgori izolator. Jedino što može biti gore su otvoreni prozori, objašnjava Laća.

Govoreći o cijeni ugradnje folija u odnosu na obično staklo, kaže da je na zgradama s velikim brojem prozora razlika u cijeni velika.

- Uz foliju se ostvaruje zaštita od gubitka topline kao da imate trostruko staklo: dakle, postojeća stakla treba kompletno skinuti sa zgrade i onda nabaviti nova. Folija se može postaviti i na postojeća stakla, pa je ugradnja puno lakša, bez potrebe ometanja i seljenja ljudi koji žive ili rade u određenom objektu. Folija se jednostavno zalijepi na postojeće ili novo staklo.

Energetski obnovljen žuto-plavi neboder u Šijani

Vladimir Lovrić iz tvrtke Chromos kaže da je ova tvrtka sudjelovala u nizu energetskih obnova zgrada u kojima su korištena sredstva Fonda za energetsku učinkovitost.

Vladimir Lovrić

- Energetska obnova zgrada ima poprilično, sudjelovali smo u nizu projekata u kojima su korištena sredstva Fonda. Dosta je i projekata u kojima su korištena sredstva Europske investicijske banke. Energetski je, recimo, još 2012. obnovljen žuto-plavi neboder u Šijani (Divkovačeva 1), potom peterokatnica u Kochovoj ulici... Zgrada na adresi Kamenjak 7 kreće u obnovu nakon Velike Gospe, kaže Lovrić.

i pod prema negrijanim prostorijama, dakle prema podrumima, garažama. Ljudi često poistovjećuju energetsku obnovu sa sanacijom fasada pa kažu *mi ćemo obnoviti dva pročelja fasade*. No, to nije energetska obnova, to je u biti samo sanacija. Potrebna je kompletna obnova, kaže Stojković.

Napominje da je energetska obnova skuplja u odnosu na klasičnu, a to ovisi o tome koliko su radovi opsežniji. No, učinci integralne obnove (sva pročelja, krovovišta i podovi prema negrijanim prostorima) su znatno veći jer se sprečava gubitak topline.

KRK NA NAJBOLJEM PUTU DA POSTANE PRVI SREDOZEMNI OTOK KOJI NEĆE STVARATI NITI ISPUŠTATI

Za energetske revo 12 milijuna kun

Kako to rade susjedi

Fotonaponski sustavi poput ovog na krovu krčke srednje škole, zahvaljujući "subvenicijskim programima" sve su dostupniji otočanima

Piše **Mladen TRINAJSTIĆ**

Da otočani, posebice predstavnici krčkih jedinica lokalne samouprave već godinama iznimnu pažnju poklanjaju ekologiji i s njom povezanoj energetici, energetske učinkovitosti i poticanju korištenja obnovljivih izvora energije svjedoče i potvrđuju brojni zacrtani, ali i neki već ostvareni programi i "sveotočni" projekti. Jedan od programa na kojemu se, sustavno, diljem Bodulije već neko vrijeme radi jest i "Strategija nulte emisije stakleničkih plinova za integrirani održivi razvoj otoka Krka", projekt koji za cilj ima "pretvaranje" Krka u prvi sredozemni otok na kojem se neće stvarati niti u atmosferu ispuštati staklenički plinovi.

Upravo su na tom tragu čelnici svih krčkih općina i Grada Krka koncem prošle godine oformili Energetski tim - radnu grupu koju čine predstavnici svih lokalnih jedinica i komunalnog društva Ponikve (koje je ujedno preuzelo ulogu "timskog koordinatora") i čije se djelovanje ogleda u osmišljavanju, pripremi i međuopćinskom usklađenju aktivnosti usmje-

Koncem 2013. formiran je Energetski tim u kojem su predstavnici svih lokalnih jedinica i KD-a Ponikve, a ta timska suradnja omogućava korištenje različitih pomoći i subvencija posredstvom javnih natječaja

renih poticanju energetske učinkovitosti te "servisiranja" potreba svake od otočnih jedinica, posebno u smislu njihova uključenja i sudjelovanja u različitim projektima. Postignuta timska suradnja, kažu otočari "energetičari", omogućava korištenje različitih pomoći i subvencija koje posredstvom javnih natječaja osiguravaju neke domaće i europske institucije, zasad najčešće Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitosti.

Dva natječaja

Rezultati sinergijskog djelovanja otočnih lokalnih samouprava, njihovih komunalaca i lokalnih udruga posvećenih energetici, ekologiji i obnovljivim izvorima energije najbolje se očrtavaju u netom raspisanim natjecajima spomenutog Fonda, namijenjenih subvencioniranju projekata poticanja energetske učin-

kovitosti u kućanstvima na područjima Hrvatske, kao i onom drugom, namijenjenom poticanju korištenja obnovljivih izvora energije u kućanstvima od kojih bi, gledajući "širu sliku", značajan dio na nacionalnom nivou osiguranog novca u narednim mjesecima trebao "doteći" upravo na otok Krk. Naime, u svim krčkim općinama i Gradu Krku ovih je dana započelo prikupljanje prijave građana zainteresiranih za ostvarenje značajnih financijskih poticaja moći računati svi koji na svoje obiteljske kuće kane ugraditi sunčane toplinske pretvarače (kolektore), kotlovske sustave na biomasu (drvenu sječku, pelete i pirolitičke kotlove) za centralno grijanje. Dugim se natjecajem otočanima omogućava ostvarenje prava korištenja subvencija koje osigurava Fond, ali i svaka od krčkih lokalnih jedinica za zahvate zamjene

Bodulima uštede, lokalnoj privredi poslovi

Načelnik Općine Dobrinj Neven Komadina, izražavajući zadovoljstvo umješnošću i uspješnošću otočana u ugovaranju bespovratnih subvencijskih potpora namijenjenih krčkim kućanstvima, iskoristio je ovu prigodu da uputi poziv stanovnicima Dobrinjštine, ali i svih ostalih dijelova otoka da se uključe u ovaj hvalevrijedan natjecajni projekt. - U vremenima poput ovih, kad novca nikad nema dovoljno, prigode poput ove prava su rijetkost. Iskreno se nadam da će potencijal spomenutih natječaja prepoznati čim veći broj naših građana te time steći pravo korištenja bespovratnog novca u realizaciji projekata koji će im, u konačnici, osjetne dodatne uštede donijeti i kroz smanjenje režijskih troškova koji iz godine u godinu, zbog rasta cijena energenata, sve izraženije osiromašuju kućne budžete. Jednako tako, vjerujem i da će očekivana plima ulaganja u izgradnju fasadnih sustava, zamjenu stolarije te ugradnju solarno-kolektorskih, fotonaponskih i kotlovskih sustava, pridonijeti oživljavanju poslovnih aktivnosti otočnih privrednih subjekata i lokalnih obrtnika koji će, siguran sam, u zahvatima koji bi se na objektima otočnih kućanstava uskoro trebali početi izvoditi, naći svoj poslovni interes, zaključio je Komadina

Upravo su u tijeku dva natječaja, koji će Bodulima omogućiti respektabilna bespovratna sredstva za postizanje energetske učinkovitosti, odnosno korištenje obnovljivih izvora energije u kućanstvima

postojeće vanjske stolarije ugradnjom nove - energetske učinkovitije, povećanja toplinske zaštite ovojnice obiteljske kuće (postavom suvremenih fasadnih sustava), kao i povećanju energetske učinkovitosti sustava grijanja ugradnjom plinskih kondenzacijskih kotlova.

Stižu milijuni

Članovi Energetskog tima kojeg u krčkom dijelu predstavljaju dogradonačelnik Čedomir Miler i stručni suradnik Igor Hrast, zajedno s koordinatorom spomenutog tijela, voditeljem Ponikvine radne jedinice Energetika Zdenkom Kirinčićem, objasnili su nam kako su svi zainteresirani otočani narednih tjedana (sve do početka kolovoza) pozvani javiti se predstavnicima mjerodavnih službi lokalnih samouprava u kojima prebivaju, gdje se o svemu mogu detaljnije informirati i dobiti obrasce nužne za prijavu na natječaje. - Značaj tih projekata, kao i sustava kojeg smo, surađujući na tim projektima, uhođali, najbolje se očitava u činjenici da će sukladno ugovorima koje su otočne lokalne samouprave s Fondom potpisale, na otok u skorju budućnosti doteći više od 7,2 milijuna subvencijskih kuna kojima ove projekte financijski pomaže Fond, ali i podatku kako će šest krčkih općina i Grad Krk iz svojih proračuna za stimulacijsko pomaganje njihovih stanovnika u ostvarenju "kućnih energetske projekata" ukupno osigurati dodatnih 670 tisuća kuna, naglasio je Kirinčić. Dodao je i kako bi, ostvare li se ambiciozni planovi otočnih općinara i "energetičara", zajedno sa sredstvima koja bi za realizaciju natjecajnih zahvata trebali osigurati sami građani (korisnici poticaja), u popravljajući energetske slike otoka Krka narednih mjeseci trebalo biti investirano više no respektabilnih 12 milijuna kuna!

Završni nadzor

Spomenimo i kako se u sklopu natječaja namijenjenog subvencioniranju energetske učinkovitosti svakom prijavljenom kućanstvu nudi mogućnost korištenja bespovratnog "fasadno-stolarijskog" novca

STAKLENIČKE PLINOVE

Luciju na!

Nova, šparna javna rasvjeta Grada Krka

Strateško je opredjeljenje Grada Krka postići visoku učinkovitost na planu potrošnje energije, a samim time i zaštite okoliša, riječi su Čedomira Milera kojima nam je približio razloge zbog kojih Krčani, kao i svi njihovi otočni susjedi, proteklih godina nastoje pomagati i razvijati projekte povezane sa sustavnim gospodarenjem energijom i poticanjem građana na isto takvo postupanje. Provedba politike energetske učinkovitosti na području Grada započela je još 2009. godine i od tada se razvija i nadograđuje uvođenjem novih, sve inventivnijih, ali i financijski izdašnijih projekata u koje se financijski sve snažnije uključuju i neke državne, odnosno međunarodne institucije, ponajviše Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, naglašavaju Miller i Hrast. Pritom se ne zaboravljaju pohvaliti ni uspješno pokrenutim, dijelom već i realiziranim projektom podizanja učinkovitosti sustava javne rasvjete na području Grada. Od Fonda za zaštitu okoliša također u dobroj mjeri sufinanciranim projektom tako je već pokrenuta "akcija" sustavne zamjene zastarjelih i energetski rastrošnih rasvjetnih tijela novom, ekološkom, energetski učinkovitom LED rasvjetom kojom je već danas "pokriven" dio naselja u okolici Grada Krka. Istim ćemo mjerama već ovog ljeta zahvatiti i središte grada Krka, posebice njegov najfrekventniji šetališni dio uz kupalište Portapisana, koji bi već za koji tjedan trebao dobiti novu, učinkovitiju i ponešto ambijentalniju "iluminaciju", naglasio je Igor Hrast dodajući da će se postavom novih LED svjetiljki instalirana snaga javne rasvjete u naseljima Korniće, Muraj, Lakmartin, na Dunatu, u Vrh, Milohničima, Linardićima, Skrpčićima i Pinezićima sa sadašnjih 69,31 kW smanjiti za 51,6 posto! Zamjenom svjetiljki na Portapisani, duž šetališta Dražica, instalirana će se snaga rasvjete smanjiti za 77 posto, a završetkom zahvata planiranih do konca ove godine ukupna vršna rasvjeta gradskog sustava javne rasvjete trebala bi se smanjiti za gotovo petinu u odnosu na snagu koja je bila "aktualna" s posljednjim danom 2013. godine, zaključili su Miller i Hrast, napomenuvši kako će se tim energetske potezima gradskom proračunu godišnje ušparati čak 150 tisuća kuna.

u pojedinačnom iznosu od najviše 48.750 kuna s PDV-om što, ruku na srce, i nije mali novac. Kod natječaja namijenjenog subvencioniranju ugradnje sustava obnovljivih izvora energije, ugraditelji kolektora, fotonaponskih modula i kotlova na biomasu mogu računati na bespovratnu pomoć u udjelu od 65 posto vrijednosti ukupne investicije, odnosno od maksimalno 19,5 tisuća kuna. Nimalo jednostavne zadaće zaprimanja i provjere diokumentacije i cjelokup-

pnog posla, prije i nakon izvedbe zahvata, odradivati će članovi lokalnih povjerenstava koji će, osim za operativnu provedbu natječajnih postupaka, biti zaduženi i za formalni završni nadzor provedbe samih zahvata, a sve kako bi se osigurao pravilan, pošten i transparentan način realizacije spomenutih hvalevrijednih projekata kojima, valja primijetiti, otočani odlučno nastavljaju kročiti putem ekološkog i posebice zeleno-energetskog napretka.

LJETNA RAZMJENA DJECE: BUZEČANI, UČENICI OSNOVNE ŠKOLE OTPUTOVALI U OPĆINU QUATTRO CASTELLA

Grade mostove prijateljstva

Razmjena djece na gradno je putovanje, jer priliku za sudjelovanje u razmjeni dobiva dvadesetak učenika iz generacije šestaša koji su se istaknuli radom te rezultatima na nastavi talijanskog jezika

Mali Buzečani, učenici šestih razreda Osnovne škole "Vazmoslav Gržalja", otputovali su jučer u talijansku općinu Quattro Castella. U Italiji će boraviti tjedan dana, a potom se zajedno s talijanskim vršnjacima vratiti u Buzet 16. srpnja te im tjedan dana biti domaćini. Tradicionalna ljetna razmjena djece, jedan je u nizu zajedničkih programa Buzeta i talijanskog mjesta Quattro Castella koji su zbratimljeni punih 36 godina.

U razmjeni djece sudjeluje dvadeset učenika buzetske škole, njih trinaest iz matične, četiri iz PŠ Roč i tri PŠ Vrh. Nagradno je to putovanje za one učenike koji su na nastavi talijanskog jezika postigli najbolje rezultate.

Tijekom boravka u talijanskoj provinciji Reggio Emilia, u pratnji učiteljica talijanskog

Osnovci uoči odlaska u Italiju

jezika Erike Bartolić i Melite Božić, posjetit će najveću farmu magaraca u Europi, običi proizvođače poznatog sira Parmigiano Reggiano, upoznati se s poviješću toga kraja i tamšnjim znamenitostima, poput dvorca Castello di Bianello, ali i naći vremena za uživanje.

- Malim Buzečanima odlična je to prilika da upoznaju svoje vršnjake iz Quattro Castella, njeguju prijateljstvo između zbratimljenih područja, ali i da u praksi primijene ono što su naučili na nastavi talijanskog, kaže Snježana

na Lovrinić, učiteljica talijanskog jezika i koordinatorica ljetnog programa razmjene djece.

Male sumještane ispratio je i gradonačelnik Buzeta Siniša Žulić. Izrazio je zadovoljstvo nastavkom ove ljetne tradicije između Buzeta i Quattro Castella čime je učenicima koji su završili šesti razred omogućen jedan ugodan ljetni sadržaj.

- Prilika je to da se upoznaju s vršnjacima iz zbratimljenih općina i steknu nove prijatelje. Dosađna iskustva pokazuju da mnogi od njih ostaju

i dalje u kontaktu što je važno u razvijanju daljnje suradnje dviju sredina, rekao je Žulić.

Grad Buzet financira troškove prijevoza Buzečana i boravka malih Talijana u Buzetu. Prije tri godine tradicionalna razmjena djece sufinancirana je EU sredstvima, u sklopu projekta Castle Friendship, na temu Različitosti djece u zajedništvu međukulturalnog dijaloga kroz program EACEA - Europa za građane, gdje je Grad Buzet bio glavni partner.

G. ČALIĆ ŠVERKO

U Bałama održan seminar o ljudskim pravima

U Centru za EU i međunarodnu suradnju u Bałama, u četvrtak i petak održan je dvodnevni seminar „Ljudska prava“ u sklopu projekta AdriGov (Adriatic Governance Operational Plan).

Prisutne je u ime Istarske županije pozdravila zamjenica župana Istarske županije Giuseppina Rajko koja je polaznicima zaželjela uspješan rad.

Program su prezentirali profesori Lauso Zagato i Sara De Vido sa Sveučilište Ca' Foscari iz Venecije, točnije iz Centra za istraživanje ljudskih prava - CESTUDIR koje

je odgovorno za koordinaciju seminara. Seminar je koncipiran za grupu od 12 sudionika, a iz Istarske županije seminaru pris-

stvuju predstavnici institucija, udruga i zaklada.

Seminar je započeo uvodom u povijesni pregled zaštite ljudskih prava

te nastavio s mehanizmima praćenja izvršavanja pravnih instrumenata Ujedinjenih naroda vezanih uz ljudska prava, s posebnim naglaskom na prava pojedinca.

Poznavanje temeljnih ljudskih prava važno je za svakog čovjeka jer na njima počiva demokracija, ona su neotuđiva i trebala bi biti zajamčena svakome.

Na drugom danu seminara predstavljen je glavni instrumenti za zaštitu ljudskih prava u Europskoj uniji. Seminar se održava u suradnji projektnih partnera AdriGov-a - Istarske županije i regije Veneto.

EUROPSKI PROJEKT PUTEVIMA MALVAZIJE ISTARSKE - MALVASIA TOURISTRA

Stazama malvazije

Cilj je utvrditi tri do pet vinskih itinerera malvazije u Istri i Sloveniji te promovirati i brendirati ova vrsta vina na međunarodnom tržištu. Žele povezati znanstvenike, vinare i nositelje turističke ponude kako bi se čitav ovaj prostor turistički i vinski promovirao u Europi

Tridesetak vinara, enologa i znanstvenika iz Hrvatske i Slovenije ovih su dana na studijskom putovanju u austrijskim pokrajinama Štajerskoj i Gradišće kako bi posjetili njihove vinske ceste i podrume.

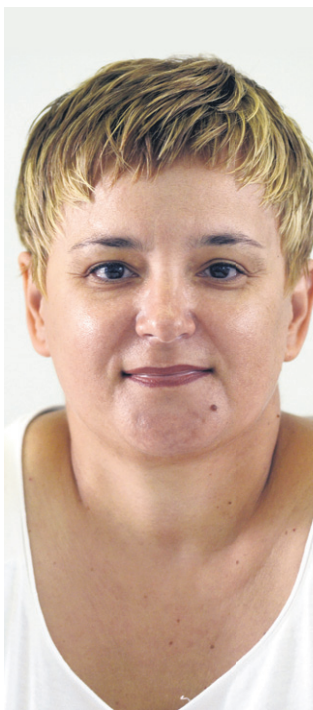
Dobra praksa iz susjedstva

Riječ je o putovanju dobre prakse u sklopu europskog projekta Putevima malvazije istarske - Malvasia TourIstra čiji je vodeći partner porečki Institut za poljoprivredu i turizam, a uz Institut, u projektu s hrvatske strane sudjeluje još i udruga vinara Vinistra te sa slovenske Kmetijski Inštitut Slovenije iz Ljubljane, Univerza na Primorskem fakultetu za turistične studije Turistica iz Portoroža, Društvo vinogradnikov Slovenske Istre i Konzorcij vin Istre iz Izole.

- Riječ je o studijskom putovanju kojim se mi i slovenska strana želimo upoznati s dobrom praksom iz susjedstva. Slično putovanje planiramo organizirati u Italiju. Na ovom putovanju osim što ćemo pogledati podrume, snimit ćemo i film koji ćemo kasnije upotrijebiti u projektu. Inače, projekt koji je počeo u siječnju ove godine i koji traje 17 mjeseci, trenutno je u punom zamahu, kaže voditeljica projekta dr. sc. Sanja Radeka iz porečke ustanove.

Različiti stilovi malvazije

Naime, njime se žele utvrditi tri do pet vinskih itinerera malvazije u Istri i Sloveniji te promovirati i brendirati ova vrsta vina na međunarodnom tržištu. Ujedno na taj se način žele povezati znanstvenici, vinari i nositelji turističke ponude kako bi se čitav ovaj prostor turistički i vinski promovirao u Europi. Naravno uz malvaziju kao najprepoznatljivije

Sanja Radeka, voditeljica projekta

Sorta koja spaja hrvatsku i slovensku Istru

Slovenski i hrvatski vinari, enolozi i znanstvenici na studijskom putovanju - u Mariboru pored najstarije loze na svijetu

vino i sorta grožđa. Cilj je naime ovog projekta zajednička identifikacija i definicija vrijednosti vina istarske malvazije, kroz njene specifičnosti, prepoznatljivost i raznolikost te njeno uključivanje u integralni turistički proizvod kako bi se razvila strategija zajedničke promocije jedinstvene enogastro ponude hrvatske i slovenske Istre u svjetskim okvirima.

- U sklopu projekta proveli smo istraživanje na tržištu među potrošačima što preferiraju kada

je malvazija u pitanju. To smo odradili na najvećoj istarskoj smotri vina Vinistri te na sajmu vina u Londonu. Na tom ćemo tragu stvarati zasad tri vinska itinerera - desertnih, svježih i odležanih malvazija, te po potrebi i druge,

kazala je Radeka. Time će se stvoriti turistički paket vinskih cesta, koje će biti prikazane na interaktivnoj karti na web stranici sa svim informacijama, koju će turisti moći pretraživati putem kompjutera i mobitela.

Vrijednost projekta je 471.573 eura, od čega će se najveći dio financirati IPA-sredstvima, a u manjim dijelovima sudjeluju partneri

Malvazija kao prepoznatljivi pogranični brend

Ujedno, Institut provodi detaljnu analizu kemijsko-fizikalnog sastava i senzornih karakterizacija različitih stilova istarske malvazije, definirati različite stilove malvazije - svježije, zrele, proizvedene različitim postupcima maceracije, na 50-ak uzoraka i s hrvatske i sa slovenske strane, te izrađuje stručno-tehnički elaborat za proizvođače, smjernice za optimizaciju pojedinog tipa malvazije, od tri do pet vrsta u sljedećoj berbi. Ispituju se i mogući učinci malvazije na ljudsko zdrav-

lje. Vrijednost projekta je 471.573 eura, od čega će se najveći dio financirati IPA-sredstvima, a u manjim dijelovima partneri.

B. BAN

Glavni urednik:
Ranko Borovečki
Urednica priloga:
Jasna Orlić
Izdavač:
Glas Istre novine d.o.o.

Prilog izlazi prvog četvrtka u mjesecu
Prilog je realiziran u suradnji s Istarskom županijom